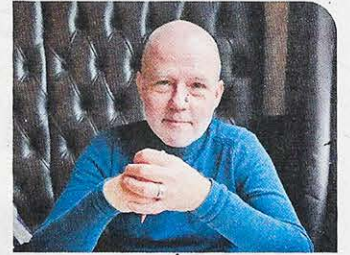

INTERVIEW ORTHOPEDAGOOG HANS KOPPIES

“Basisschool geen plek voor seksuele oriëntatie en genderidentiteit”

Seksuele vorming is niet primair een taak van de school of van de overheid, stelt orthopedagoog en publicist Hans Koppies. Dat scholen op last van de overheid al in groep 1 beginnen met seksuele vorming is volgens Koppies “problematisch”. Kinderen zijn hier nog niet mee bezig, zegt hij. “Er lijkt een agenda achter te zitten.”

Elze van Hamelen

Hans Koppies werkte bij diverse instellingen in de jeugdhulpverlening en het speciaal onderwijs, en schrijft nu over opgroeien en opvoeden, ouderschap en hulpverlening in artikelen in dagbladen en tijdschriften. Hij is kritisch over de seksuele vorming die momenteel plaatsvindt op veel scholen.

Hoe kijk je tegen seksuele vorming aan vanuit je expertise op het gebied van de ontwikkeling van kinderen?

De vraag is of dit een taak voor de school is. Ik las in de aankondiging van de Week van de Lentekriebels dat ze vanaf groep 1 al beginnen met seksuele vorming. Dan denk ik, hier slaan ze de plank flink mis. Op jonge leeftijd op deze manier daar aandacht aan te besteden en dat zelfs seksuele vorming noemen, dat is op zijn minst problematisch te noemen.

“Voor welk probleem is dit een oplossing?”

Waarom vind je dat problematisch?

Kinderen zijn daar op deze manier helemaal niet mee bezig. Ze zouden zich niet bezig moeten houden met seksuele oriëntatie en genderidentiteit, want dat zit ook in het lessenpakket. Wanneer je een onderwerp gaat aankaarten waar kinderen niet mee bezig zijn, kan dat ook schadelijke gevolgen hebben. Het kan ze in verwarring brengen. Waar het om gaat, is het seksualiseren van een kinderleven. Wat is het doel hiervan? Er zijn geen aanwijzingen voor dat het nodig is kinderen op deze manier al zo vroeg daarmee in aanraking te laten komen. Als je kijkt naar hoe we hier in Nederland omgaan met thema's die in deze lesprogramma's zitten, dan doen we het heel goed. Neem bijvoorbeeld homoseksualiteit, alleen IJsland heeft een hogere tolerantie. Kinderen in Nederland beginnen steeds later met seks, dat heeft het Sociaal Cultureel Planbureau vorig jaar nog geconstateerd. De vraag is dan, voor welk probleem is dit een oplossing?

Het is belangrijk dat kinderen hun eigen lichaam kennen, dat ze daar mee om weten te gaan, dat ze grenzen voor zichzelf en bij anderen aanvoelen. Deze ontwikkeling verloopt voor een groot deel vanzelf. De belangrijkste taak van de school is kinderen taal en rekenen te leren, en kennis mee te geven zodat kinderen goed toegerust zijn om later te kunnen deelnemen aan de samenleving. Je mag je afvragen of seksuele vorming een taak is voor de school. Ik denk dat dit een taak is die bij ouders hoort, en die

ouders ook goed afgaat. Bijvoorbeeld, uit een onderzoek van Movisie uit 2022 blijkt dat ouders in Nederland de seksuele opvoeding goed aankunnen en daarover relatief weinig advies vragen. Daarbij gaven de ouders aan dat ze op dit gebied weinig vertrouwen hebben in school.

Desondanks stelt de regering in een beleidsbrief in oktober 2022 dat het bewaken van seksuele gezondheid een taak van de overheid is. Kenniscentrum Rutgers heeft met 37 maatschappelijke organisaties een manifest uitgegeven waarin ze stellen dat de seksuele vorming op scholen beter moet.

Is de ouders daarbij naar hun mening gevraagd? Naar aanleiding van je vraag heb ik de vakliteratuur er nog eens op nageslagen, en ik kom in heel weinig boeken de rol van de school tegen. In een boekje uit 1967 van de eerste hoogleraar psychiatrie in Nederland, *Seksuele opvoeding in de verschillende levensfasen van een kind*, daar komt het woord school niet één keer in voor. Dit is prachtig geschreven, de ontwikkeling van het kind wordt doorgenomen, en voor ouders wordt beschreven wat belangrijk is om te weten in de verschillende fasen van het kind. Hier is een omslag in gekomen. Er lijkt een soort agenda te zijn om op school expliciet veel aandacht aan seksualiteit te besteden. Ik merk in mijn omgeving dat ouders zich hier zorgen om maken en daarbij weinig gehoor vinden bij school.

Is het wel gezond seksuele onderwerpen in klassikaal verband te bespreken, dus ook op momenten dat ze er niet aan toe zijn?

Vanuit de ontwikkelingspsychologie zien we de basisschoolperiode als een vrij rustige periode in het leven van kinderen. Ze zijn niet bezig met seksuele oriëntatie. Waarom zou je daar dan klassikaal aandacht aan willen besteden? Elk kind heeft recht op zijn eigen ontwikkeling. Dat moet niet gestuurd worden door school. Wanneer de leerkracht op de hoogte is van de normale ontwikkeling van het kind kan die daarop inspringen als zich iets voordoet. Denk aan kusende kleuters of aan doktertje willen spelen. Dat moet een leerkracht in banen kunnen leiden. Het is maar zeer de vraag of het verstandig is, de hele klas daarbij te betrekken vanaf groep 1, met de onderwerpen die jij op tafel wil gooien als leerkracht, en met waarschijnlijk een agenda hiernaast. Ik denk dat de primaire taak hiervoor bij de ouders ligt, en dat de school hier hooguit een ondersteunende functie in heeft, met name in groep 7 en 8.

Creëert het gedwongen bespreken van privéonderwerpen in groepsverband geen onveilige situatie?

Als je als docent onderwerpen gaat bespreken waar kinderen qua ontwikkeling helemaal niet aan toe zijn, dan is dat potentieel onveilig. Dan moet je hele goede redenen hebben om

dat te willen doen. In deze context, van kinderen op de basisschool, ontbreekt die reden.

Je refereerde naar een mogelijke agenda. Wat denk je dat hierachter zit?

Naast dat ik orthopedagoog ben, verdiep ik me ook in biologie en evolutie, in verschillen tussen jongens en meisjes, en hoe zich dat evolutionair heeft ontwikkeld. Wat helder is: we hebben twee seksen, mannen en vrouwen. Dat heeft ons in de evolutie tot hier gebracht. Daarnaast is er gender. Dat is de wijze waarop rollen van mannen en vrouwen in de samenleving worden ingevuld. Dit is de sociale kant van sekse. Gender is geworteld in sekse, dat kun je niet los van elkaar zien. Er bestaan niet meer dan twee genders. Nu is er een beweging gaande, die probeert gender los te koppelen van sekse. De genderideologie wil ons doen geloven dat gender fluïde is, dat er heel veel soorten genders zijn. Door gender los te koppelen van de biologie ontstaat er heel veel verwarring. Dit is pseudowetenschap, er is geen wetenschappelijk bewijs voor meer dan twee genders.

Dus het programma is daarmee niet neutraal, maar ideologisch ingegeven?

Ja, die indruk krijg ik wel als je de lesvoorbeelden doorneemt. Bij een van de tips voor leerkrachten staat er bijvoorbeeld: “Gebruik inclusieve taal. Spreek bijvoorbeeld je klas aan met ‘beste allemaal’, in plaats

van ‘jongens en meiden’. Daar kun je vraagtekens bij zetten. Wat is de bedoeling hiervan? Waarom zou je dit genderneutraal maken? De klas zit namelijk vol met jongens en meiden.

Draait het bij dit onderwerp om wetenschap of om waarden? Zelfs als ze mij vertellen dat dit ‘wetenschappelijk bewezen’ goed is voor mijn kind, dan nog strookt het niet met mijn waarden. Waar ik op doelde met wetenschap is: we weten hoe jongens en meisjes zich ontwikkelen. Een biologisch gegeven is dat 99,9 procent van homo sapiens tot een van beide seksen behoort: man of vrouw. Wat maakt dan dat je een andere kant kiest, waarbij je een verhaal vertelt op school dat haaks staat op wat de wetenschappelijke inzichten zijn. En daarnaast spelen inderdaad normen en waarden. Ouders worden hierin op een bepaalde manier buitenspel gezet, terwijl zij bij uitstek degenen zijn die over de ontwikkeling van hun kind waken, en normen en waarden meegeven. Dit uitbesteden aan de school, dat mag niet ongevraagd gebeuren. ■

► **Luister het hele interview op:** youtube.com/@deanderekrant
Website van Hans Koppies: pedagogoogle.com

Illustratie: Wilfred Klap